

DRAŽEBNÍK

Joan Samson

Copyright © 1975 by Joan Samson
Introduction copyright © 2018 by Grady Hendrix
Afterword © 2018 by Warren Carberg

*Všetchna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Kateřina Elisová, 2024
Cover © Adéla Korbelařová, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4686-6 (pdf)

DRAŽEBNÍK

Joan Samson

přeložila Kateřina Elisová

F**B****S**

Mému otci a matce

PŘEDMLUVA

To, co držíte v ruce, je zázrak. Každý rok se vytisknou tisíce knih, každou dekádu se hromada bestsellerů vytratí do zapomnění. Mezi ně patří i knihy Leona Urise, Jamese Michenera a Arthura Haileého, kteří jich v sedmdesátých letech napsali patnáct a osm z nich se stalo obrovskými bestsellery. Dnes jsou však většinou odsunuté do antikvariátů a na špatně osvětlené police knihoven. A přesto se právě teď dívám na nový výtisk jediného románu Joan Samson *Dražebník*.

Dne 15. ledna 1976 vydalo nakladatelství Simon & Schuster knihu v pevné vazbě, s obálkou od známého amerického malíře a ilustrátora Wendella Minora. Pro nakladatelství se jednalo o velkou akvizici a vydání knihy podpořilo celostátní reklamní kampaní, která román přirovnávala k *Loterii* Shirley Jackson a využívala upoutávky autorů jako Brian Garfield („Nikdy jsem nestál tváří v tvář kobře, ale dokážu si představit, že účinek by byl podobný.“) nebo předních periodik, například *The New York Times* („Jsme zasaženi dokonalou, klaustrofobní hrůzou fiktivní kletby Joan Samson...“).

Prodeje šly nahoru, recenze byly dobré a práva na film se prodala rychle, stejně jako práva vydat knihu v Británii. *Dražebník* vyšel v roce 1977 jako paperback a v roce 1978 vydalo nakladatelství Coronet, dceřiná společnost britského nakladatele

Hodder & Stoughton, další brožované vydání, tentokrát s obálkou ve formě fotokoláže a propagačním textem hlásajícím: „Senzační bestseller, jehož milion prodaných výtisků nahání hrůzu celé Americe – brzy i na plátnech kin.“

Ke zfilmování románu však nikdy nedošlo, znovu v brožované podobě knihu vydalo nakladatelství Avon v roce 1981, což bylo naposledy, kdy svět o *Dražebníkovi* slyšel, a to až do roku 2010. Tehdy nakladatelství Centipede Press vydalo limitovanou edici v pevné vazbě, po níž následovalo další brožované vydání, přičemž obě vydání byla rychle vyprodaná. Mezi paperbackem od Avonu a novým vydáním nakladatelství Centipede uplynulo téměř třicet let, což je dost dlouhá doba na to, aby kniha zapadla. Ukázalo se však, že *Dražebník* není mrtvý, stal se undergroundovou klasikou, čtenáři si knihu předávali mezi sebou, hledali ji ve výprodejích a na policích knihoven, psalo se o ní v diskusních fórech a na blozích. Otázka zní – proč? Proč *Dražebník* odmítl zmizet? Co způsobilo, že je tento román tak jiný než spousta dalších bestsellerů sedmdesátých let minulého století?

Děj románu se odehrává v Harlowe ve státě New Hampshire, ve farmářské komunitě Yankeeů, která je zvyklá na tvrdý život a kde přicházejí změny pomalu, ale jistě. Přijíždí stále více lidí z velkých měst, aby si o víkendech užili zeleň, a okolní městečka už zažila několik loupežných přepadení. Všude panuje nejasná obava z „hippies“ a nedávná nevyřešená vražda je jistě nějakým způsobem jejich chybou. Obyvatelé Harlowe pociťují neklid, který dotírá na jejich životy, jenže ten nepřichází zvenčí, nýbrž zevnitř. Kolektivně jsme si vysnili idylickou Ameriku farmářů a malých měst, která se nikdy nezmění, ale příběh Ameriky je celý o změnách.

Na farmách v Harlowe jsou telefonní linky, vodovod a kanalizace v domě novinkou, ale John Moore a jeho žena Mim, kteří pracují na farmě patřící jejich rodině už po několik generací, vědí, že jejich nemovitý majetek je mnohem cennější než jakákoli plodina, kterou by mohli vypěstovat. Dokonce

ještě předtím, než se objeví Perly Dunsmore a začne se svými dražbami, starý způsob života umírá. Ma se nemusí odvolávat na dražebníka, aby si stěžovala, že její syn s manželkou nenechávají líhnout kuřata, ale kupují je živá, protože je to jednodušší. Některé změny přicházejí rychle, jiné zase pomalu, ale jedno je jisté – přicházejí.

Američané jsou odjakživa neklidní lidé, migrují a stěhují se a současně touží zakořenit. Život Joan Samson nebyl jiný. Její matka Helen se narodila ve srubu v Saskatchewanu a nakonec se provdala za Teda Samsona, jaderného fyzika pracujícího pro vládu. Žili ve Watertownu ve státě Massachusetts, dokud Joan neodešla na školu do Wellesley. Školu opustila před dokončením studia, aby se provdala za svého prvního manžela a následovala ho do Chicaga, kde vystudovala Chicagskou univerzitu.

Když se manželství rozpadlo, Joan se vrátila domů, kde se seznámila s Warrenem Carbergem. Vzali se a přestěhovali se do Evropy, kde žili několik let, než znovu přesídlili do Států a usadili se v Beacon Hillu. Silně se angažovali v protiválečném hnutí, účastnili se masových pochodů proti válce ve Vietnamu, podíleli se na různých protestních a osvětových akcích, vtaženi do tehdejšího zmatku, ale velmi si přáli usadit se. Nakonec si našli dům na venkově v New Hampshire, kam se částečně přestěhovali. Nebyli sami.

Válka ve Vietnamu se vlekla a zklamaní mladí lidé se obraceli zády k městům – v gestu, které vycházelo z postojů filozofa H. D. Thoreaua – a mířili do divočiny, aby hledali poctivější a slušnější způsob života. Kate Daloz, autorka dějin hnutí za návrat k půdě, *We Are as Gods*, napsala:

Vysokoškolští studenti, kteří nikdy předtím nadrželi v ruce kladivo, opravovali a prohledávali stodoly a ve světle petrolejových lamp listovali katalogem *Whole Earth*. Vietnamští veteráni ručně vyráběli nepálené cihly. Rodilí Brooklyňané káceli cedry v Oregonu. Někdejší

debutantky dojily kozy v Humboldt County nebo pely záhony s jahodami a přitom měly své malé děti v šátčích na zádech.

Nakonec se na přelomu šedesátých a sedmdesátých let přestěhovalo na venkov téměř milion Američanů. Jedním z nich byl i Howard Zinn, autor *Dějin lidu Spojených států amerických*. Bernie Sanders byl dalším. A stejně tak Joan Samson a Carberg. Sedmdesátá léta byla prvním desetiletím od příchodu kolonistů, kdy populace na venkově rostla rychleji než ve městě.

Autoři hororových románů se vehementně snažili varovat čtenáře, že jejich vize poklidného života na venkově je iluzí. V roce 1973 napsal Thomas Tryon svůj bestseller *Harvest Home* o uhlazených měšťácích, kteří se stěhují do venkovského ráje v Cornwallu, kde však zjišťují, že venkov potřebuje krev. Ve stejném roce udělal britský folkhororový film *Proutěný muž* Roberta Hardyho divákům obdobnou lekci, stejně jako o rok později *Texaský masakr motorovou pilou*. Ale americká vlna hororů z venkova přišla většinou až po *Dražebníkovi*. V roce 1977 se objevily *Děti kukuřice* Stephena Kinga a v roce 1979 vyšel hororový román Manlyho Wadea Wellmana z Apalačských hor *The Old Gods Waken*, který odstartoval proud hororů z venkova: *Maynard's House* (1980), *The Abyss* (1981), *Bloodroot* (1982).

Román Joan Samson přežil oproti mnohým jiným, jež byly zapomenuty, protože velmi výstižně zachycuje šedesátá a sedmdesátá léta. V *Dražebníkovi* se město obrací samo proti sobě, policejní zástupci zradí občany, které mají chránit, rodiče vydraží své děti a všichni se řítí na okraj útesu a skáčou vstříc zkáze, jako by na tuto šanci čekali ode dne, kdy se narodili. Samson a Carberg strávili šedesátá a sedmdesátá léta tím, že se dívali, jak se rodiny obracejí proti svým dětem, jak zastupitelé zrazují občany, které měli chránit, jak se Amerika řítí do záhuby, jako kdyby ode dne, kdy vznikla, čekala na příležitost zničit sama sebe.

Hledali klid na venkově, ale i tam Samson viděla lidi, kteří se nechali svést hrou „co by kdyby“: „Kdybych koupil tuhle nemovitost, opravil ji a prodal za trojnásobek její hodnoty, mohl bych být bohatý.“ Viděla, jak snadné je ztratit se ve snech o bohatství a novém začátku. Viděla v sobě i v lidech kolem sebe Perlyho Dunsmorea.

Dražebník začal jako desetistránková povídka, kterou Joan Samson ukázala svému manželovi. On byl v rodině spisovatelem a povzbuzoval ji, aby pokračovala. V té době už měla agentku Pat Myrer z agentury McIntosh & Otis, první literární agentury založené ženami, agentury, která pomohla na svět její úspěšné knize o výchově dcery *Watching the New Baby*. Po dokončení první verze poslala Samson *Dražebníka* své agentce. Ta ho přečetla za jedinou noc a ráno Joan zavolala: „A je to tady, jsi spisovatelka. Přijed' do New Yorku. Někam to dotáhneš.“

Intenzita a rychlost prodeje změnila životy obou manželů. A pak Joanina rakovina mozku změnila jejich životy znovu. Pět týdnů od vydání Joan Samson zemřela a mohutná vlna propagačních akcí, které její nakladatel naplánoval, se rozplynula. Poté zůstala jen kniha, která putovala z výprodeje v knihovnách do knihobudky na pláži, antikvariátu, studentského pokoje. Kniha, která navzdory všem předpokladům přežila třicet let, aniž by se jí dostalo jiné podpory než od jejích čtenářů. Kniha, která přežila, protože říká zásadní pravdu o Americe.

Perly Dunsmore je temnou stránkou prodejce, všudypřítomný americký chlapec Horatia Algera, který zklamal, či Huckleberry Finn, jenž vyrostl a dal se na špatnou stranu. Nikdy nemůže zpomalit, jinak ho dostihne jeho minulost. Stále spěchá a bez ohledu na to, co udělá, ví, že kompenzací mu bude úspěch, který na něj čeká hned za dalším obzorem, právě v tom dalším městě. Je hrdinou svého vlastního příběhu, bez ohledu na to, kolik bývalých manželek, mrtvých těl nebo porušených slibů po něm zůstane. Tentokrát to vyjde. A když ne tentokrát, tak příště, protože Amerika je zemí věčných reparátů. Jediné,

co musíme udělat, je trochu zariskovat a zamířit do dalšího města, kde nikdo neví, jak se jmenujeme.

Dražebník však ukazuje vadu tohoto plánu. Když začneme znovu, nezmění se tím, kdo jsme, jen dostaneme další šanci vyprávět o sobě nový příběh. Ale abychom tento příběh vyprávět mohli, musíme přesvědčit sami sebe, že je pravdivý. Joan Samson poukázala na problém, který vznikne, když spěcháme z města na venkov a zase zpátky, stěhujeme se z města do města, vyprávíme tento příběh znovu a znovu a nahrazujeme naši skutečnou minulost pohodlnou fikcí. Když se váš život změní v lež, první, koho musíte oklamat, jste vy sami. Pak už se zbytek rozpadne snadno.

Grady Hendrix
duben 2018

Grady Hendrix je spisovatel a scenárista, autor mj. knih *Horrorstör*, *Exorcismus mé nejlepší kamarádky* a heavymetalového hororového románu *We Sold Our Souls*. Za publikaci o historii boomu hororů v sedmdesátých a osmdesátých letech, *Paperbacks from Hell*, dostal Cenu Bramy Stokera.

1

Oheň se zvedal ve tvaru dokonalého kuželu, jako by byl zavěšený za proužek kouře, který stoupal v přímé lince k vysoké jarní obloze. Mim a John vytahovali z hromady roští u kamenné zídky celé suché stromky, házeli je do plamenů a pokaždé rychle ucouvli, jakmile uschlé listy se syčením vzplály.

Čtyřletá Hildie slyšela přijíždět nákladní auto dříve než starý ovčácký pes. Pelášila ke kraji silnice a netrpělivě čekala. Byl to Goreův nákladák, jel rychle, za ním zůstávaly hluboké koleje a bláto se rozstříkovalo na obě strany. John a Mim přiběhli za Hildie a oba přemýšleli, co se mohlo stát, že na poslední farmu na cestě zavítal policejní náčelník.

Bob Gore se vyhoupl ven z auta a zahákl si palce o kapsy džín. Chvilí přešlapoval z nohy na nohu, jako by jeho velké břicho hledalo rovnovážný bod. Gore měl zálibu ve dvou věcech – v problémech a pomluvách. Z jednoho či druhého důvodu dokázal prožvanit celé odpoledne, aniž by se musel příliš snažit. John se ohlédl přes rameno na oheň.

„Dobrý den na pálení,“ řekl Gore.

„V lesích leží ještě spousta sněhu, jestli jsi přijel kvůli tomu,“ řekl John, ačkoli dobře věděl, že proto určitě nepřijel. „Počítám s tím, že spálíme, co je třeba, než si budu muset vyřizovat povolení.“

„Sakra, jasně že ne,“ opáčil Gore. „Copak jsem zrovna já někdy vyhledával potíže?“ Věnoval Mooreovým široký úsměv.

Stáli před ním rozvážně. Otec, s postavou po třiceti letech rutiny zakulacenou jako kámen, se na policistu díval vyrovnaným, lehce skeptickým pohledem, zatímco matka, kterou roky manželství a práce v přírodě napřímily jako nikdy, ho sledovala modrýma očima, stejně jasnýma a zvědavýma, jako byly oči dítěte, jež se jí opíralo o nohy.

Gore si rukou chránil hořící zápalku. „Jde o to,“ začal a potáhl z cigarety, „že pořádně dražbu. Policejní benefici.“

John zabořil ruce hluboko do předních kapes montérek a nahrbil ramena. „Ale ty jsi náš jediný polda, Bobby,“ řekl. „Už sis pořídil nóbl služební auto a uniformě jsi nepřišel na chuť. Tak na co potřebuješ dražbu?“

„Na zástupce,“ řekl Gore.

„Zástupce!“ zopakoval John.

Gore pokrčil rameny. „Lidi už nejsou spokojení jako dřív. Po tom vloupání po římse, požáru v Rouseově lese a tom přepadení u Lindena...“ Gore se podíval na roztržštěný odraz ohně v rybníce. „Samozřejmě, všechno to začalo vraždou ve Fawkesově domě loni na jaře.“

Netrpělivá Hildie začala tančit sem a tam a tahala přitom Mim za ruku, dokud se ta nezačala pohupovat do dceřina rytmu.

„Jediná vražda, kterou Harlowe za posledních sto let zažilo,“ poznamenal John. „A určitě ji spáchal někdo zvenčí. Stejně jako nejspíš i ty ostatní věci.“

„I tak, časy se mění,“ řekl Gore. „Vražda přímo v centru města? A takový pěkný starý dům. Pořád za mnou někdo chodil, abych Amelii zatrhnul pronajímat pokoje. A pak, když se nechala uškrtnit...“

„Nebyla šance, jak jí v tom zabránit,“ uklidňovala ho Mim. „Ne když stará Adeline Fayetteová turisty ubytovává už dvacet let.“

„Podle mě jestli Amelii nedokázal usměrnit mladý Nick Fawkes, nebylo moc důvodů, aby si ostatní pálili prsty,“ řekl John.

„Možná ty peníze potřebovala,“ poznamenala Mim a zamyšleně si rukou projela krátké kadeře. „Zůstat takhle se dvěma dětmi...“

„Kdo ví?“ Gore přenesl váhu z jedné nohy na druhou. „Státní poldové nehnou ani prstem. Spousta nevyřešených zločinů,‘ řeknou vám. Jenže všichni se moc dívají na televizi. Začínají očekávat, že budu pobíhat po okolí a pít se po stopách. Každý chudák, co tu práci bude dělat, by měl být skvělý detektiv. No, mám zprávy...“

„I kdyby byl každý ve městě zástupce, pořád by tu byly problémy,“ přerušil ho John a zadíval se na svůj úhledný bílý státek. „I my v Harlowe jsme dostali svůj spravedlivý díl klidu a míru.“

„Už to není, co bývalo,“ řekl Gore. „Zhoršuje se to. A nejen tady. Znáš toho Perlyho Dunsmorea, co konečně koupil Fawkesův dům? No, je to dražebník. Byl v polovině měst na světě. A říká, že se to zhoršuje všude. Každý místo se rozrůstá a plní cizinci. Podívej se na Powlton. Za pět let se zdvojnásobil.“

„Cože?“ podivil se John. „Ze čtyř stovek na osm? To jen kvůli té ploše pro obytné přívěsy.“

„No tak, Johnny,“ řekl Gore. „Jeden dva zástupci nemůžou uškodit.“ Zeširoka se usmál. „Aspoň vina padne i na někoho dalšího. A když pomoci dražby vybereme peníze, tebe to trápit nebude. A rozpočtu města se ani nedotkneme.“

John si Gorea pozorně prohlížel. „Bobby, vymýšlet si změny, to se ti nepodobá. Ten nový chlapík...“

„Dražba je chytrý nápad. To je to hlavní.“ Gore se odmlčel a hodil cigaretu směrem k ohni. „A vzpomínám si, že loni jsi dal hasičům starý pluh.“

John se uchechl. „Měl hodnotu asi tři a půl centu. Nějaký sváteční farmář za něj zaplatil dvanáct babek. Zřejmě má v plánu jet na západ v krytém voze.“

„A přesně o to jde,“ řekl Gore a vyplivl smítko tabáku stranou.

„A co ta stará kola?“ zeptala se Mim.

John přikývl. „Máme jich aspoň pět nebo šest.“

„Někdo si z nich může udělat třeba lustr,“ informovala Mim Gorea s veselým výrazem ve tváři. „Nebo je natřít na modro a nechat je dole na příjezdové cestě, aby tam do nich narazil sněžný pluh.“

Gore se na patách zhoupł dozadu a z jeho masitého obličejе s povislými tvářemi opět čišela obvyklá netečnost. „Paráda.“

Kola stála v kůlně na dříví. John a Gore vzali každý dvě a zamířili s nimi k nákladáku. Se smíchem kolem nich proběhla Mim, když honila poslední kolo, které se kutálelo po trávníku před domem jako obruč. Gore otevřel zadní dveře korby a jedno po druhém naložil. „Díky.“ Láskyplně poplácal kolo, které leželo nahoře. „Vsadím se, že vynesou deset babek, až to tenhle nový dražebník rozjede.“

Mim a Hildie se Goreovi podívaly přes rameno na bednu plnou otlučeného nádobí, značně popraskaný pracovní stolek z borového dřeva a ohromné křeslo, z jehož područky se drala výplň.

„Proč nám bere kola?“ zeptala se Hildie, když odjížděl.

„Prodají se v dražbě,“ odpověděl John.

„Proč?“ zajímalo Hildie.

John svraštil obočí a pokrčil rameny.

„Kvůli penězům, drahoušku,“ řekla Mim. „Ale s námi to nemá nic společného. Vůbec nic.“

Bylo období bláta. V lese stále ležela sněhová pokrývka, i když v tmavých kruzích ustupovala od stromů, jak se kmeny v prodlužujících se dnech zahřívaly. Ale Mooreova pastvina, která se strmě stáčela k jihovýchodu, už byla holá, až na jiskřivé kupky, které sem a tam zůstaly v místech dřívějších závějí a na louce v dolní části, kde se sníh držel na břehu potoka. Rozmáčená půda, matná kvůli kořínkům loňské trávy, se pod nohama propadala jako houba. Slunce nasálo vlhkost z lesů, polí, potoků a rybníků a uvolnilo ji do vzduchu. Obloha však zůstávala suchá a sytě modrá. Bylo to roční období, kdy se palčáky, čepice

i teplo v místnosti zdají být zatuchlé. Objeví se tisíce prací venku a venkované cítí příval nových sil.

Ve čtvrtek odpoledne, když se znovu objevil Gore, postávali John a Mim asi v polovině pastviny, která se v těch místech mírně vyrovnávala, a rozhodovali se, kam umístí záhon tykve velkoplodé, kterou měli v plánu tento rok pěstovat na prodej, kam přijde kukuřice, kde budou pěstovat fazole a kde brambory. Hildie seděla na bobku na okraji loňského záhonu brambor, tlačila ruce do zledovatělého bláta a sledovala, jak se otisky plní vodou. Jen Ma, příliš ztuhlá artritidou, než aby mohla pobývat venku, zůstala v suchém předním pokoji u kamen a dívala se na televizi. Počasí ji už k ničemu nepodněcovalo, snad jen ke komentování toho, co viděla za oknem. Kromě toho by si své pořady nenechala ujít, stejně jako vzácné útržky klevet, které se k ní dostaly.

Když Gore vystoupil ze svého nákladáku, Mooreovi mu zamávali a šli mu naproti z kopce. Hildie a Lassie klusaly napřed.

„O co mu jde tentokrát?“ zamumlal John.

„Musí ti říct, jak dopadla ta jeho bohubilá dražba.“ Mim se zasmála. „Měl by ve městě dělat spíš vyvolávače, ne policajta.“

Ma auto také slyšela. Klepala na okno a zuřivě pokyvovala, její obraz se za omšelým igelitem, který byl na skle připevněný kvůli izolaci, rozmazával do šeda.

Uvnitř domu byl cítit výrazný pach kouře. Během let vytvořila kamna na stropěch matně černou krustu a ve škvírách mezi vydrhnutými prkny podlahy se usazovaly saze. Byl to dům, který obývaly celé generace jedné rodiny a všechny dostupné povrchy zaplnily poklady z různých období. Dokonce i na televizoru se vedle sebe tísnily petrolejová lampa s vroubkovaným podstavcem a vysokým leptaným cylindrem, voskové květy pod zaprášenou kopulí, tři porcelánové figurky Hummel a umělohmotná replika sochy Svobody. Domem se nesl tichý rytmus tikajících hodin, jejichž zvuky se navzájem tříštily – kukačky,

kyvadlové hodiny s kolombínou namalovanou na skle a skříňové hodiny v hale. Odbíjení a kukání kukačky už nebyly synchronizované a prostorem se rozléhaly náhodné zvuky, které Mooreovi sotva vnímali a které představovaly kontrapunkt k ptačímu zpěvu pronikajícím zvenčí.

V předním pokoji seděla vzpřímeně Ma přesně uprostřed gauče s jasným potahem. Zdálo se, že od chvíle, kdy se oblékla, se její tělo scvrklo. Límeček flanelového županu jí trčel kolem povislého krku jako mnišská kápě a chlupaté růžové pantofle se zdály o čtyři čísla větší než chodidla, která je tak pečlivě držela vedle sebe na vybělené podlaze. Vypadala spíš jako dítě než babička.

Uprostřed pokoje stál Gore, mohutný a rozesmátý, a všechno kolem něj působilo titěrnějším dojmem. Ma k němu natáhla paže a její gesto v sobě neslo tak silný rozkaz, že nakonec Gore vyndal ruce z kapes, sklonil se a sevřel její ruce ve svých. „Jak se vám daří, paní Mooreová?“ zeptal se.

„Není to dobré,“ povzdechla si Ma. „Už nejsem tak čiperná jako dřív.“ Její unavený hlas kontrastoval s malými oříškovými očima, pronikavými jako oči rysa, kterými pozorovala Boba Gorea zpod změti šedivých vlasů.

Na pohovku vyskočila Hildie a schoulila se vedle Ma. Aniž by z Gorea spustila oči, stará žena natáhla k vnučce ruku s výraznými klouby a zlehka ji poplácávala, dokud se Hildie nenarovnala a neuklidnila, a pak složila ruce do klína.

Mim se posadila na okraj rovné židle u dveří a John na lavici u klavíru.

„A co ty, Bobby,“ říkala právě Ma. „Co je nového? Cokoli, co bys nám stihl povědět celé, než odejdeš?“

„Perly Dunsmore, ten je novinka, paní Mooreová,“ odpověděl Gore a pohodlně usadil svoje statné já do houpacího křesla. „Je to nejnovější, co Harlowe za poslední roky vidělo.“ Rozzářil se, jako by byl dražebník jeho novým třpytivým vlastnictvím, výjimečným úlovkem, výhodnou koupí vyvolávající závist každého souseda, který pozná její hodnotu, jakmile ji uvidí.

„Kdopak?“ Ma povytáhla obočí. „Myslíš toho bláznivého hlu-páka, co se úplně sám nastěhoval do Fawkesova domu?“

Gore si zapálil cigaretu, k levému lokti si posunul květináč, aby do něj mohl odklepávat popel, a zdálo se, že se nepatrně zvětšil. Zhluboka se nadechl.

„No tak, Bobby, neunavuj nás,“ řekla Ma, ale z jejího hlasu už únava vyprchala.

„Dobrá účast?“ zeptal se John.

„Výborná,“ přitakal Gore a zhluboka se nadechl. „Byla to naprosto úžasná aukce.“ Potlačil smích. „To byste nevěřili, jak tenhle Perly Dunsmore dokáže za všechno dostat nejvíc, co jde. To je licitátor! Nikdy jsem neviděl nic, co by to překonalo. Vždycky se na té tribuně zvedne a já ho skoro nepoznávám. Je jako ta ryba, co se umí nafouknout do čtyřnásobku svojí běž-ný velikosti. Je ostrý jako břitva. A jak mu to mluví! Vedle něj vypadám jako tichošlápek.“

„Mluví jinak,“ poznamenal John, „tihle chlápci z města. K snídani pijou olej z klikový hřidele.“

„Ale Perly je kluk z New Hampshire,“ opáčil Gore. „Z Elvi-ry, až u kanadských hranic. O venkově toho ví dost i bez nás.“

„Myslel jsem, že je to nějaký extra poradce,“ řekl John. „Tak to aspoň tvrdí Arthur Stinson. A ten by to měl vědět, vzhledem k tomu, kolik času strávil malováním a drhnutím toho baráku.“

„No, Perly není obyčejný,“ řekl Gore. „Faktem je, že ten člo-věk dokázal udělat, cokoli si usmyslel. Ale vyrostl v New Hamp-shire na farmě jako my ostatní. Jenomže odtamtud zmizel ještě jako mladej zelenáč. Prorazil si cestu všude, kam si jen vzpome-nete. Mexiko, Aljaška, Vegas, Venezuela. Všude. A taky napříč Amerikou. Řekl bych, že jednou za čas dražil na nějaké aukci, ale většinou byl něco jako poradce, který lidem radí, jak mají hospodařit na svých pozemcích. Prostě pořád cestoval z místa na místo. Zřejmě si myslel, že najde něco lepšího.“

Ma si odfrkla.

„Podle všeho nenašel, madam,“ pokračoval Gore. „Protože je tady, připravený usadit se tam, odkud vyšel. Faktem je, že

takhle se dozvěděl o Fawkesově domě. Asi před rokem se tam ubytoval, když Amelia pronajímala pokoje. A byl dost chytřej, aby si všimnul, že Harlowe je stejně dobrý místo jako každý jiný.“

„Říká se, že Fawkesův dům se prodal docela výhodně,“ poznamenal John.

„Stejně je tak trochu podivín, jestli vás zajímá můj názor,“ řekla Mim. „Nastěhovat se do toho velkého domu úplně sám jen s tím psem. Zvlášť po takové době, kdy tam nikdo neposekal ani trávu.“

„Řekla bych, že noční vraždění pro něj nic neznamená,“ podotkla Ma.

Gore pokrčil rameny. „Víš, že tak či onak to nic nemění na tom, jaký místo je Harlowe ve skutečnosti.“

„Takže proč Harlowe?“ zeptal se John. „Proč ne Powlton, řekněme, nebo Peterborough, kde je to mnohem fajnovější?“

„Perly má nápady,“ řekl Gore. „Měli byste ho slyšet mluvit.“

„Měl bys ho přivést,“ navrhla Ma.

„Líbil by se vám. Má takový ten styl, co se ženským líbí. A poznal by hodnotu dobře udržovaný farmy, jako je ta vaše.“

„To proto, že se o její údržbu nemusí starat,“ řekl John. „Toho máš v plánu na místo zástupce?“

„Ptal jsem se ho, ale nemá zájem,“ odpověděl Gore.

„Jde mu jen o to, aby ti říkal, co máš dělat. Opravdová práce ho nezajímá,“ řekl John.

Gore se zamračil. „Red Mudgett se vrátil. Něco si hledá. Pamatujete, jak mu to vždycky páliło?“

„Bobby!“ vykřikla Ma. „Snad jsi nenajal Reda Mudgetta? To nemáš o nic víc rozumu než ostatní Goreovi.“

„Perly si myslel, že bude dobrý,“ připustil Gore a zalovil v kapse pro cigaretu.

Hildie se svezla na podlahu před Gorea, seděla a objímala Lassii. Zaujatě sledovala, jak si Gore zapaluje druhou cigaretu od konce té první.

„Je to to nejzkaženější vejce, jaké se v tomhle městě objevilo od doby, kdy jsem byla dost velká, abych slyšela, co se říká,“

pokračovala Ma. „A jestli někdo ví, že je to pravda, tak jsem to já. Dobré tři roky ke mně chodil do nedělní školy.“

„Myslím, že Mudgett se polepšil,“ řekl Gore.

„Myslíš si to ty, nebo ten Dunsmore?“ zeptal se John.

„No, má teď manželku.“ Gore vytáhl kapesník a otřel si čelo. „Taky.“ Změřil si Mim pohledem. Usmála se a pod světlými pihami na kořeni nosu zčervenala. „Já ti nevím, Johnny. Jestli si ty i on umíte tak dobře poradit, možná i pro mě existuje nějaká naděje.“

„Vtipný,“ řekl John. „Reda jsem tipoval na někoho, kdo se nikdy neožení. A podle toho, jak mluvil, bych si taky nemyslel, že by ještě někdy chtěl vidět Harlowe.“

„Když už na to přišla řeč, nepřipadá vám trochu zvláštní, že ten nový dražebník přišel sem a nevrátil se do města, kde ho všichni znají?“ zeptala se Ma.

Gore nechal otázku chvíli viset ve vzduchu. „V té oblasti se teď docela potýkají s hospodářským úpadkem, v severním New Hampshire,“ odpověděl nakonec.

„Tohle nejspíš úpadkem nenazýváš,“ řekl John a ukázal směrem ke stodole.

„Čekají nás změny. Nesmíš zapomenout na všechny ty lidi, co přicházejí v létě. A ty další, co teď zůstávají i na zimu.“ Gore se v houpacím křesle opřel. „Jak jsem ti říkal, Perly se vyzná v půdě. A v Harlowe se chystaj velký věci, který souvisej s pozemky. Dej na mě, už se to blíží. Znáš to tam dole u Massachusetts? Jsou na tom stejně špatně jako ve městě. Všude samej vandalismus, provoz a špína... Perly si myslí, že může Harlowe pomoci s rozvojem, než nás to zasáhne naplno.“

„A co když Harlowe vůbec nemá zájem se rozrůstat?“ zeptal se John.

„Tak to bys měl radši dynamitem vyhodit do povětří mezinárodní silnici.“ Gore se omluvně podíval na Ma. „Když se Boston, a podle všeho každý město, rozpíná jako špiritus v teploměru...“ Předklonil se. „Kromě toho, ty bys chtěl žít ve městě?“

„Já ne,“ odpověděl John.

„Samozřejmě že ne.“ Gore se znovu v houpacím křesle opřel. „Perly si myslí, že jedinej důvod, proč lidi z velkoměsta dělaj všude takový chaos a potíže, je ten, že potřebujou přesně to, co máme my. Přijíždějí sem a hledají opravdový hodnoty venkova. Skupinu skutečných lidí, ke který by mohli patřit. Určitý druh spojení. Ale my si je teď držíme od těla, k ničemu je nepřipustíme...“

„Právě se přistěhoval,“ poznamenal John. „A už má v plánu etablovat se jako uvítací výbor? Nebo tě snad chce postavit na hranici města, abys rozdával sedmikrásky... možná z toho svého nového služebního auta?“

„Sakra, Johne. Vždycky ses všemu vysmíval. Přicházejí noví lidi, tak čemu by mohlo ublížit, když budeme mít někoho, kdo ví, co dělá?“

„Já bych jenom rád věděl, co si myslí, že to přinese jemu osobně,“ poznamenal John.

„Vůbec sis o tomhle Perlym neudělal správný obrázek. Věc se má tak, že je to svým způsobem dobrodinec. Pořád do mě šije, abych se zřek piva a cigaret. Jako jeden z těch staromódních kazatelů, ještě by měl nosit černej klobouk a kolárek. Má takovou představu, že pro začátek znovu začneme pořádat dražby, taneční zábavy se čtverylkou, setkání, kde se budou šít deky, sousedský večeře... Pamatuješ si na soutěže v pravopisu, než zavřeli starou školu?“

„Já a ty,“ poznamenal John, „jsme vždycky vypadli skoro první. Prahneš po tom, aby se to vrátilo?“

„A co teprv jeho názor na farmaření, vodu ze studní, dřevo a čistý vzduch! Všechno tohle podle něj neodmyslitelně patří ke křesťanským hodnotám.“

Mim si neklidně žmoulala kloub na palci.

Gore si zapálil další cigaretu a potáhl z ní tak silně, že se mu hrudník i břicho nadmuly alespoň o patnáct centimetrů. Podíval se dolů na Hildie, pak rozpačitě přesunul pohled na plastové sedmikrásky visící mezi okny. „A taky za mnou byl,

aby se mě zeptal, kdo všechno by poslal svoje děti do nedělní školy, kdyby ji založil.“

„Pokud jde o mě, já v nedělní škole učila pětatřicet let,“ řekla Ma.

„To dobře vím,“ přitakal Gore a přikývl.

„Samozřejmě že by Hildie do nedělní školy chodila,“ pokračovala Ma. „Moc by se jí tam líbilo. A taky to potřebuje.“

Hildie na sobě ucítila babiččin pohled plný sebeuspokojení, kousla se do rtu a odcupitala k matce.

V kamnech hlasitě zapraskalo a oheň, který vzplál, vydal dutý zvuk, nepříliš povzbudivý, jelikož v místnosti už bylo všem kromě Ma příliš teplo.

„Tak proto jsi přijel?“ John se začal smát. „Nabíráš děti do nedělní školy?“

„Ne tak docela. Jde o to, že jsme si mysleli, že to příští sobotu zkusíme znovu.“

„Další dražbu?“ Johna přešel smích, jako když utne.

Gore pokrčil rameny.

„Myslel jsem, že ta, která proběhla, dopadla dobře,“ řekl John.

„Když jedna dopadne dobře, dvě ještě líp,“ opáčil Gore a usedl své rozměrné tělo pohodlněji. „Uvažujeme o tom, že uspořádáme možná ještě další.“

„Znovu pro policii?“ zeptal se John.

Gore zašátral v zadní kapse pro kapesník. „Když člověk čeká, dokud se kriminalita nevymkne z ruky, než aby se rozhoupal k početnější policii...“

Ma horlivě přikyvovala. „To samé říkala Janice Pulverová o tom, jak Farmářská vzájemná pojišťovna musela zvýšit ceny, protože má vyplácet velké sumy kvůli těm hipíkům, co tady všude kempují. A je úplně jedno, že Amelii někdo uškrtil.“

„No, věci se komplikují,“ přitakal Gore a s vděčností se obrátil k Ma. „To je asi tak všechno, co vím.“

„Můžeme jim dát ten starý kredenc,“ navrhl Ma. „Na co by nám kdy byl?“

Ve dnech, kdy nikdo nejezdil do města, chodíval John půl kilometru k poštovní schránce, jak to dělával od doby, kdy byl sotva starší než Hildie. Schránka byla obvykle prázdná. Ale v pátek po Goreově druhé návštěvě z ní Hildie, kterou zvedl, aby se podívala, vytáhla dopis. Slunce svítilo a Hildie se rozběhla domů, v tu chvíli tak čilá, že s ní John nedokázal držet krok, aniž by se sám nerozběhl, což už pár let neudělal. Jeho boty rytmicky křupaly v písečném bahně a v široké tváři se mu odrážela spokojenost, jak jeho dítě zvětšovalo vzdálenost mezi nimi a mávalo dopisem vysoko nad hlavou jako vlajkou.

Hildie vítězoslavně hodila dopis Ma do klína a čekala, až si John sedne do houpacího křesla, aby mu mohla vylézt na klín. Mim v zástěře se opírala o klavír. Ma četla nahlas:

Milý Johne, Miriam, paní Mooreová a Hildie, kola, kterými jste přispěli do aukce ve prospěch policie, se vydražila za překvapivě dobrou cenu. Rád bych vám část peněz poukázal jako odměnu za vaši štědrost.

Bob si myslí, že aukce byla velmi úspěšná. Rozhodně doufám, že v budoucnu přispěje k bezpečnosti v Harlowe.

Jak nepochybně víte, jsem novým majitelem bývalého Fawkesova domu na Parade a pevně doufám, že se brzy setkáme jako sousedé a budeme se často vídat.

S pozdravem

Perly Dunsmore

K dopisu byl přiložený šek na tři dolary. „Víc než kdy poslali hasiči,“ poznamenal John, otočil šek a pak ho uhladil.

„Určitě už má Boba Gorea úhledně zabaleného a převázaného žlutou stužkou,“ řekla Mim.

„S tím si hlavu lámat nemusíme,“ usoudila Ma. „Nehledě na ty svoje řeči má Bobby víc rozumu než všech devatenáct

Goreových dětí dohromady. A kdyby se z Harlowe vypařil, jako ostatní, starý Toby by určitě žil z podpory.“

„A co krávy, mami?“ John mrkl na Mim. „Krávy by byly na podpoře taky. Než vzít Tobymu krávy, to ho můžeme rovnou zastřelit.“

„Je šílenství, že na ně ta stodola ještě nespadla,“ poznamenala Mim.

„Všichni z Harlowe vědí, že vydrží tak dlouho jako Toby,“ odsekla Ma.

„Bob není ten nejhorší policajt, jakýho můžeme mít,“ řekl John. „Když mu člověk zavolá, může se spolehnout, že bleskově dorazí.“

„Měl by totiž strach, že mu něco unikne,“ utrousila Ma.

„To je trochu hnusný, nemyslíš?“ řekl John. „Celých těch sedm let sní jen o tom, že vyřeší nějaký skutečný, opravdický zločin. A teď se na něj usmálo štěstí – uškrcení – a to nemluví o tom vloupání a přepadení. A chudák starej Bobby nemá ani podezřelého.“

„Fanny říká, že byl tak dopálený, že o tom ani nechtěl mluvit,“ přitakala Mim. „Ani když si dal pár panáků. Ne že bych se mu divila. Je to ponižující, přímo v největším domě ve městě, jako je to naše.“

Ma se obrátila k Johnovi. „Vzpomínáš na dobu, kdy starý Nicholas Fawkes používal tu velkou stodolu k pořádání dražeb?“ zeptala se. „Jako by vznikla určitá tradice, ne? Možná že ten Perly Dunsmore není zase takový blázen. Měl bys častěji zajít do obchodu. Uvidíme, co zjistíš.“

John zavrtěl hlavou a zasmál se. „Ten chlápek tě začíná nějak moc zajímat, mami.“

„Nemůžu říct, že bych o tom někdy předtím takhle přemýšlela. Co ty, Johne?“ zeptala se Mim. „Že jim ve skutečnosti jde o to, aby se z nich stalo to, co jsme my?“

„Komu?“

„Všem, co se stěhují z města na venkov.“

John a Mim stoupali vzhůru pastvinou, aby v zídce na vzdálené části pozemku nahradili všechny vypadané kameňy, protože jinak by se krávy mohly zatoulat do lesa. Nahoru to byl vždycky pěkný výšlap, ale toho rána navíc jejich postup zakrývala mlha, takže jim cesta připadala jako hotová pouť. Dítě šlo mezi nimi, zamklé, a pevně se jich drželo za ruce. Nějaký neviditelný pták pořád dokola vykřikoval, jako by počítal jejich tiché kroky stále výš po strmém ostrůvku hnědé barvy, který mizel v bílé mase. V dálce občas zakrákaly vrány.

V polovině cesty se jako vždy otočili, aby se podívali přes rybník, ale ten se zcela ztrácel v mlze. „Podívejte se na dům,“ zašeptala Hildie.

„Vypadá pěkně,“ řekla Mim.

Viděli bílý mys zasazený do úbočí kopce, v zadní části obehnáný plotem z vysokých, ručně vyřezávaných sloupků. Mlha zahalila nátěr poškozený počasím, rezavý plech na střeše kůlny, chybějící cihly na komíně, igelit na oknech, a dokonce i změt popínavého svlačce z loňského roku, který se stále vinul po plotě.

„Všechno působí hezky vyleštěně,“ přitakal John.

„Jako by se na něm vyřádili luffáci, co přijeli na léto,“ zasmála se Mim a pak se otočila, aby pokračovala ve výstupu.

Konečně se z mlhy vynořil malý hřbitov obehnáný zídkou, u kterého rostla třešeň. „Pozor,“ varovala Mim dceru, když se blížili, a chytila ji dřívě, než by Hildie stoupla do hnědých zbytků loňského jedovatého břechtanu. „Měli bychom to postříkat,“ řekla, „než se v létě uchytilí.“

„Než odejde máma,“ zamumlal John. „Teď by tam byl jenom bordel.“

„Možná by to nevyhovovalo ani tátovi a všem před ním, aby takhle leželi v zemi plné jedu.“

Hildie se otočila a znovu se podívala dolů. „Je pryč!“ vykřikla. „Dům zmizel!“

„Zmizel stejně jako ty, když jsi z domu odešla,“ zasmál se John. Zvedl ji, aby ji dál nesl na ramenou. „Podívej se na ty vrby, zlato. Vidiš, jak mají žlutou barvu? Zazelenají se a jaro přijde dřív, než se nadějeme.“ Zamířili k vysoké zdi v zadní části pas-tviny a pečlivě ji prohledávali, jestli neobjeví rozbitá místa. Ale většina žulových kusů zůstala tam, co obvykle, připevněná sítí nezdolné vinné révy.

„Když to vezmu kolem a kolem, tak mi to vlastně nevadí,“ řekla Mim.

„Cože?“ nechápal John.

„Že jsme takoví, jací jsme.“